

هو العلميم

آيين نامه تشكيل كميته ارزشيابي

مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشكي واحدهاي علوم پزشكي دانشگاه آزاد اسلامي

مقدمه و هدف

❖ معرفي كميته ارزشيابي

ارزشيابي عبارت است از جمع آوري سيستماتيک داده‌ها، تجزيه و تحليل و به کارگيري اطلاعات که منجر به قضاوت‌ها و توصيه‌هاي ناظر به کيفيت مي‌شود. نقش و اهميت ارزشيابي در فرآيند اصلاح و رشد نظام‌هاي آموزش عالي و ايجاد ارتباط نزديک با دستاوردهاي علمي برکسي پوشيده نيست. کاربرد ارزشيابي در نظام آموزش پزشکي از اهميت ويژه‌اي برخوردار است به دليل آنکه هر نظامي بايد نيروي انساني کارآزموده، باکيفيت و مطلوب را براي عرضه مراقبت‌هاي درماني و بهداشتي تربيت کند. ايجاد نظام ارزشيابي کيفيت آموزش، ابزاري را براي دانشگاه فراهم مي‌سازد تا به وسيله آن فعاليت‌هاي خود را مورد بازنگري قرار دهد. نقاط قوت و ضعف را معين کند و گزینه‌هاي مناسب را براي اصلاح خود انتخاب نمايد. از اين رو کيفيت آموزشي به ويژه در اين نظام که به طور مستقيم با سلامتي انسان‌ها سروکار دارد، بايد مورد ارزشيابي قرار گرفته و به طور مستمر بهبود يابد تا بتوان از تحقق رسالت مأموريت و هدف‌هاي ويژه دانشگاه اطمينان يافت.

نظر به اينکه کميته ارزشيابي يکي از ارکان اصلي مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکي است، مهم‌ترين وظيفه اين کميته تدوين ساختارهاي ارزشيابي در دانشگاه و اجراي قوي برنامه فرا ارزشيابي است. وظيفه خطير اين کميته است تا نسبت به پيش زمينه‌هاي ذهني منفي که نسبت به ارزشيابي وجود دارد، مقابله نموده و با ارائه برنامه‌هاي مناسب و نو شرايط بهتري را ايجاد نمايد. لازم است بخش ارزشيابي ماهيت محرمانه قاطع و محکمي داشته باشد. بدین معنی که تمامی مباحث و گفتگوهای انجام شده با هر یک از استادان و دانشجویان و ساير افراد و نیز هرگونه گزارش حاصل از ارزشيابي، بايد به صورت سري و محرمانه باقی بماند. همچنين گزارش‌هاي موجود و ارائه شده براي انجام تحقيقات و برنامه‌ريزي، حاوي هيچ‌گونه اطلاعاتي که ويژگي‌هاي هويتي افراد را برملا و افشا نمايد، نباشد. به منظور جلوگيري از روزمرگي و نیز جهت بروز شدن و هماهنگي با مراکز پيشرفته آموزشي داخل و خارج کشور روند ارزشيابي بايد بطور مداوم تحت بررسي و بازنگري مي باشد.

کميته ارزشيابي دو مسئوليت اصلي را برعهده دارد که عبارتند از:

➤ ارزشيابي اساتيد

➤ ارزشيابي دانشجو

➤ ارزیابی برنامه های درسی

➤ ارزیابی درونی

❖ **ارزشیابی اساتید**

در هر نیمسال تحصیلی نحوه‌ی تدریس و فعالیت‌های آموزشی کلیه اعضای هیأت علمی باید مورد ارزیابی واقع گردد. ارزیابی کنندگان فراگیران و نیز مسئولین در رده‌های مختلف می‌باشند. هدف از ارزیابی از طریق فراگیران و مسئولین جلوگیری از تک بعدی بودن امر ارزیابی می‌باشد. ارزیابی با تکمیل پرسشنامه‌های مخصوص صورت می‌گیرد.

هدف کلی:

ارتقا بهره‌وری آموزشی (Educational Productivity) از طریق بهبود عملکرد اساتید بر مبنای ارزشیابی مستمر و جامع.

اهداف اختصاصی:

- ۱- ارائه بازخورد به اساتید جهت اصلاح و بهبود تدریس
- ۲- ارتقای توانایی قضاوت عضو هیئت علمی از خود (Self-Judgment)
- ۳- افزایش انتقادپذیری در اعضای هیئت علمی
- ۴- بررسی نقاط قوت و تأکید بر آن

انواع ارزشیابی اساتید:

- ۱- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط دانشجویان
- ۲- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط سایر اعضای گروه
- ۳- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط مدیر گروه مربوطه
- ۴- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط ریاست بخش / بیمارستان
- ۵- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط ریاست دانشکده
- ۶- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط معاون آموزشی
- ۷- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط خود ارزشیابی

❖ **ارزشیابی دانشجو**

با توجه به اینکه نظام آموزشی وظیفه سنگین و حساسی را به عهده دارد، لازم است در طراحی و اجرای فعالیت‌های آن از مطلوب‌ترین شیوه‌ها استفاده گردد. یکی از شیوه‌هایی که می‌توان به کمک آن فعالیت‌های آموزشی را بطور مطلوب تنظیم کرد رویکرد سیستمی ارزشیابی دانشجو است.

هدف کلی:

ارتقا بهره وری آموزشی (Educational Productivity) از طریق بهبود وضعیت پیشرفت تحصیلی دانشجویان و بهبود شرایط امتحانات بر مبنای ارزشیابی مستمر و جامع.

اهداف اختصاصی:

- ۱) شناخت توانایی‌ها و زمینه‌های علمی دانشجویان و تصمیم‌گیری برای انجام فعالیت‌های بعدی آموزشی
- ۲) بهبود وضعیت پیشرفت تحصیلی و اصلاح فعالیت‌های آموزشی
- ۳) شناخت نارسایی‌های آموزشی دانشجویان و ترمیم آنها
- ۴) ارائه بازخورد به اساتید جهت اصلاح و بهبود تدریس
- ۵) ایجاد رغبت و کسب عادات صحیح آموزشی در دانشجویان
- ۶) ایجاد بانک سئوالات
- ۷) ارتقاء دانشجویان

ماده ۱: شرح وظایف

❖ ارزشیابی اساتید

- تشکیل جلسات با مدیران گروه‌ها/ مدیران EDO
- توزیع فرم‌های ارزشیابی (دانشجو، مدیر گروه، خود ارزیابی و ...) توسط مدیران گروه‌ها/ مدیران EDO
- جمع‌آوری فرم‌های ارزشیابی اساتید (فرم ارزشیابی استاد توسط فراگیر از طریق سیستم Main قابل دسترسی است)
- تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس هر فرم ارزشیابی با استفاده از برنامه نرم افزار ارزشیابی استاد
- جمع‌آوری اطلاعات (ارزشیابی دانشجو از اساتید در دروس نظری و بالینی، خود ارزیابی و ارزیابی مدیر گروه در تدریس نظری و بالینی اساتید و ...) از هر عضو هیئت علمی و انجام عملیات آماری با استفاده از برنامه نرم افزار ارزشیابی استاد و مشخص شدن نتایج)
- تهیه گزارشات و نمودارها از نتایج ارزشیابی
- ارائه نتایج ارزشیابی و بازخورد به صورت محرمانه به تک تک اعضاء هیئت علمی
- ارائه گزارش نهایی به معاونت آموزشی جهت ترفیع اساتید
- ارائه گزارش نهایی به ریاست دانشکده‌ها
- ارائه گزارش نهایی به ریاست دانشگاه
- برگزاری جلسات مشاوره و راهنمایی برحسب ضرورت با اساتید
- توصیه به شرکت در کارگاه‌های آموزشی در صورتیکه نمره عضو هیئت علمی کمتر از حد مجاز باشد

- پیگیری درخواست موردی اساتید و رفع اشکالات و ابهامات
- بررسی سایت ارزشیابی و تهیه گزارشات و پیگیری نواقص مربوط به سایت ارزشیابی
- برنامه تشویقی اساتید

❖ ارزشیابی دانشجو

- تشکیل جلسات با مدیران EDO دانشکده‌ها و مسئول کمیته آزمون ها
- پیگیری سئوالات ارسالی کمیته آزمون از اداره آموزش
- بررسی نتایج آزمون‌های MCQ توسط نرم افزار
- آنالیز نتایج سئوالات MCQ توسط نرم افزار
- مشخص شدن ضریب دشواری و تمیز سئوالات در هر نیمسال
- ارائه بازخورد به اعضاء هیئت علمی در رابطه با سئوالات طرح شده به صورت محرمانه
- جمع آوری سئوالات اصلاح شده در بانک سئوالات
- ارزیابی سئوالات MCQ
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به معاونت آموزشی جهت ترفیع سالانه اعضاء هیئت علمی
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به ریاست دانشکده
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به ریاست دانشکده‌ها
- ارائه بازخورد نتایج ارزیابی سئوالات MCQ به اساتید مربوطه بطور محرمانه

❖ ارزشیابی برنامه درسی

- تشکیل جلسه همکاری کمیته برنامه ریزی درسی و کمیته ارزشیابی EDC دانشگاه
- تشکیل جلسات با مسئولین برنامه ریزی تئوری و بالینی دروس در دانشکده‌ها جهت ارزشیابی برنامه‌های درسی
- مستندسازی برنامه‌های تئوری و بالینی در دفاتر EDO دانشکده‌ها و دفاتر برنامه ریزی تئوری و بالینی دانشکده‌ها

❖ ارزشیابی درونی

- تشکیل جلسات با مدیران گروه‌های آموزشی / مدیران EDO دانشکده‌ها
- ارائه خدمات علمی، آموزشی و مشاوره ای به مجریان ارزشیابی درونی در گروه های آموزشی / دانشکده‌ها
- تدوین برنامه بلندمدت و تهیه پروپوزال ارزشیابی درونی در گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها
- مطرح شدن پروپوزال نهایی قابل اجرا در شورا
- ارسال فرم‌های ارزشیابی درونی به گروه های آموزشی / دانشکده‌ها
- نظارت بر حسن اجرای ارزشیابی درونی در گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها منطبق بر الگوی مورد توافق وزارتخانه

- دریافت گزارش‌های ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها
- بررسی و تأیید نهایی گزارش‌های ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها از جنبه‌های روش‌شناسی و ارائه بازخورد به دانشکده
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها به مدیران گروه‌ها
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها به معاونت آموزشی
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها به ریاست دانشکده‌ها
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها به ریاست دانشگاه

ماده ۲: ترکیب کمیته

مسئول کمیته
رئیس دانشکده
مسئول EDO دانشکده و ...
عضو هیات علمی با سابقه ۲ الی ۶ نفر

ماده ۳: شرایط عضویت

- فرد عضو هیات علمی آموزشی باشد.
- حداقل ۵ سال سابقه هیات علمی را داشته باشد.
- معرفی فرد متقاضی از طریق EDO دانشکده می‌باشد.
- گواهی شرکت در کارگاه‌های ارزشیابی مانند روش‌های نوین ارزشیابی را ارائه دهد.
- نتایج ارزشیابی عضو هیات علمی متقاضی عضویت در کمیته ارزشیابی حداقل ۲/۳ در دو سال اخیر بوده باشد.
- سهمیه هر دانشکده برای عضویت در کمیته حداکثر ۲ نفر به جزء دانشکده پزشکی که گروه آموزشی پایه حداکثر ۲ نفر و گروه آموزشی بالینی حداکثر ۶ نفر می‌باشد.

ماده ۴: تواتر و تصمیمات جلسات کمیته

- ایجاد سیستم ارزشیابی اساتید بصورت الکترونیکی در تمام گروه‌های آموزشی
- ایجاد سیستم ارائه بازخورد نتایج ارزشیابی به اساتید بصورت الکترونیکی در تمام گروه‌های آموزشی

- پیگیری خرید نرم‌افزار جهت ارزیابی سئوالات، آنالیز داده ها براساس فرم ارزشیابی، مشخص شدن ضریب دشواری و تمیز سئوالات در هر نیمسال و جمع آوری سئوالات اصلاح شده در بانک سئوالات
- برگزاری جلسات مشاوره و راهنمایی برحسب ضرورت با اساتید
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای اعضاء هیئت علمی که نمره ارزشیابی کمتر از حد مجاز دارند
- تدوین، بازنگری فرم های مختلف برای استفاده از نظرات دانشجو، مدیرگروه، مافوق، همکار و خود فرد در برنامه ارزشیابی استاد

ماده ۵: نحوه بهره گیری از تصمیمات جلسات کمیته

- تصمیمات اتخاذ شده در جلسات کمیته با همکاری اعضاء گروه و پس از تأیید معاون آموزشی دانشکده و مدیر EDO زیر نظر ریاست دانشکده اجرایی می گردد.